

---

## INDOKOLÁS

---

2023-ban volt 175 éve, hogy Magyarországon 1848-ban életbe léptek az „áprilisi” törvények, amelyek meghatározták a modern magyar állam alapjait.

Az uralkodó, V. Ferdinánd magyar király (I. Ferdinánd néven osztrák császár) 1848. április 11-én harmincegy törvénycikket szentesített. Létrejött a független, parlamentnek felelős kormány, amely az uralkodóval együtt gyakorolta a végrehajtó hatalmat. Évente Pesten országgyűlést kellett tartani, amelyet nem is oszthat fel az uralkodó, ameddig az az előző évi zárszámadást és a következő év költségvetését el nem fogadta. A választási rendszerben erőteljes szerepet kapott a népképviselési elv. A mohácsi vészt követő időszakban darabokra szakadt ország újra egyesült: Erdély és a Partium visszatért Magyarországhoz. A köztelherviselés, az úrbéres szolgáltatások eltörlése és a polgári törvénykönyv megalkotásának törvényben vállalt programja mind a modernizációt szolgálták. Ugyanide sorolható a sajtószabadság és sajtójogi felelősség alapelveit rögzítő szabály, a bevett vallások egyenjogúsítása, a nemzetőrség létrehozása.

Kossuth Lajos 1848. április 10-én követjelentésében azt írta, hogy: „Nem minden ez, mi az egész nemzet jövődjét magában foglalná, hanem alapja jövő kifejlődésünknek”. Ezzel is jelezte, hogy nem született tökéletes törvenymű, így korrekciók lesznek majd szükségesek, de mindenképpen az eljövendő fejlődés alapjait biztosítják az elfogadott törvények. A forradalom bukása 1849-ben az áprilisi törvények legtöbb jelentős újítását elsöpörte. A kiegyezés (1867) során azonban a jogszabályok tartalma és szelleme feltámadt, hatásuk hosszú távúnak bizonyult. Az 1848. április 11-én szentesített törvények jelzik egyfelől a reformkor lezárásának, másfelől a modern Magyarország megszületésének a pillanatát.

A Magyar Tudományos Akadémia IX. Osztály Jogtörténeti Albizottsága, a HUN–REN–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport és a Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet 2023. április 17–18-án „Az áprilisi törvények 175 éve – A modern Magyarország megalapozása” címmel magyar nyelvű jogtörténeti tudományos konferenciát szervezett Budapesten. A jelen kötet a tanácskozás előadásainak szerkesztett, bővített változatait tartalmazza, így állítva emléket a 175 éve lezajlott „jogi forradalomnak”.

A szerkesztők

[https://doi.org/10.47079/2024.mbve.aprilisitv.13\\_1](https://doi.org/10.47079/2024.mbve.aprilisitv.13_1)